

Як оплачувати лікарняні у 2023 року

**СПІКЕР — Микола Постернак,
експерт з соціального страхування**

- Організовує зустріч ТОВ «Експертус ТЕК»
- Система «Експертус Головбух»
- www.gb.expertus.com.ua

The screenshot shows the website's main page. At the top, there is a navigation bar with the logo 'Експертус головбух' and a search bar. Below the navigation bar, there are several menu items: 'Робочі ситуації', 'Нормативна база', 'Форми', 'Е-журнали', 'Вебінари', 'Сервіси', 'Онлайн-навчання', and 'Про систему'. The main content area features a section titled 'ВАЖЛИВЕ СЬОГОДНІ' with four featured items: 'Державна допомога на дітей', 'ВЕБІНАР «Як оплачувати лікарняні з 01 січня»', 'Календар бухгалтера', and 'Допомога на поховання з 1 січня 2023 року'. Each item includes a date and time indicator, a brief description, and a 'Сьогодні' label. There are also buttons for 'Усі робочі ситуації' and 'Онлайн-помічник'.

Що відбулось в системі соціального страхування

Президент України підписав Закон Про внесення змін до Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" та Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"

Що відбулось в системі соціального страхування

Відтак Закон України

«Про загальнообов'язкове державне
соціальне страхування»

від 23.09.1999 № 1105-XIV

**починаючи з 01.01.2023 року
викладено у новій редакції**

Що відбулось в системі соціального страхування

Ключова зміна з 01.01.2023 лікарняні
та декретні буде оплачувати
не ФСС а ПФУ.

ФСС буде реорганізовано та
приєднано до ПФУ

Що відбулось в системі соціального страхування

ПФУ є правонаступником ФСС, у зв'язку з чим замовлені на оплату лікарняних кошти які до кінця 2022 року підприємство не отримало будуть профінансовані.

Що відбулось в системі соціального страхування

Нова редакція Закону № 1105, а також офіційні джерела інформації не передбачають надання з боку роботодавця будь яких додаткових відомостей чи документів до вже поданої на фінансування заяви-розрахунку.

Фактично ПФУ має отримати від ФСС всі необхідні відомості щодо лікарняних які очікують на фінансування та здійснити його.

Чим керуватися

Закон України

«Про загальнообов'язкове
державне соціальне страхування»

від 23.09.1999 № 1105-XIV

Чим керуватися

ПФУ та Кабмін оновили:

- порядок обчислення розміру лікарняних;
- порядок фінансування страхувальників для надання страхових виплат.
- встановили розмір допомоги на поховання застрахованої особи або особи, яка перебуває на її утриманні

Які зміни внесені до Закону № 1105

З 01.01.2023 розпорядником коштів соціального страхування є ПФУ. Тобто виключно ПФУ буде забезпечувати надання матеріального забезпечення застрахованим особам та здійснюватиме контроль правильності їх використання

Які зміни внесені до Закону № 1105

Закон № 1105 не передбачає створення на підприємстві комісії або уповноваженого з питань соціального страхування.

Починаючи з січня 2023 призначати страхові виплати буде роботодавець або уповноважена ним особа.

Вони також будуть:

- приймати рішення про призначення виплати або про відмову у такому призначенні;
- здійснювати контроль за правильністю нарахування і своєчасністю надання страхових виплат;
- розглядатимуть документи які є підставою для надання страхових виплат.

Які зміни внесені до Закону № 1105

Закон № 1105 передбачає, що за створення необґрунтованого медичного висновку про тимчасову непрацездатність, на підставі якого сформовано листок непрацездатності, відповідальними є лікарі який його створив. При цьому закон чітко визначає механізм дій роботодавця що оплатив своєму працівнику такий необґрунтований листок непрацездатності.

Які зміни внесені до Закону № 1105

Нова редакція закону не змінила таких визначень та норм як:

Страхувальник – зокрема, роботодавець;

Застрахована особа - зокрема, найманий працівник;

Страховий випадок – подія з настанням якої виникає право на отримання соціальних виплат.

Поняття страхового стажу та спосіб його визначення;

Умови застосування обмеження розміру виплати по лікарняному однією або двома мінзарплатами.

Ключові зміни до Закону № 1105

Стара редакція

Стаття 20. Визначала види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

А саме закон перебачав що за певних умов надається:

1) допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною);

2) допомога по вагітності та пологах;

3) допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли від нещасного випадку на виробництві);

4) оплата лікування та/або реабілітаційної допомоги у відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм.

Нова редакція

Види страхових виплат за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності визначає стаття 13.

А саме це:

1) допомога по тимчасовій непрацездатності, включаючи догляд за хворою дитиною, догляд за дитиною віком до 14 років або дитиною з інвалідністю віком до 18 років на весь період надання реабілітаційної допомоги, за наявності медичного висновку про необхідність стороннього догляду за дитиною;

2) допомога по вагітності та пологах;

3) допомога на поховання (крім поховання пенсіонерів, безробітних та осіб, які померли внаслідок нещасного випадку на виробництві).

Ключові зміни до Закону № 1105

Тобто нова редакція закону не передбачає оплати лікування та/або реабілітаційної допомоги у відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм.

Ключові зміни до Закону № 1105

Стаття 22 визначала умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності та тривалість її виплати яка зокрема визначала що допомога по тимчасовій непрацездатності надається застрахованій особі у формі матеріального забезпечення, яке повністю або частково компенсує втрату заробітної плати (доходу), у разі настання в неї страхового випадку.

У новій редакції закону це стаття 15

Ключові зміни до Закону № 1105

Стаття 15 так само вказує, що допомога по тимчасовій непрацездатності надається у формі страхових виплат, які повністю або частково компенсують втрату заробітної плати.

Разом з цим стаття 22 визначала обмеження тривалості виплати допомоги сезонним працівникам натомість стаття 15 такого обмеження не містить.

Проте стаття 22 передбачала що лікарняний працівникам УТОГ і УТОС надається з першого дня за рахунок ФСС натомість стаття 15 такої пільги не передбачає відповідно лікарняні будуть оплачуватися з 6 дня за рахунок ПФУ а перші п'ять днів оплачуватиме роботодавець.

Лікарняні по догляду так само ПФУ оплачуватиме з першого дня.

Ключові зміни до Закону № 1105

Стаття 24 визначала розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності залежно від страхового стажу, наразі це стаття 17

Нова редакція закону не змінює порядок визначення та застосування розміру страхового стажу при обчисленні лікарняного

Страховий стаж

- до 3 років = 50%
- від 3 до 5 років = 60 %
- від 5 – 8 років = 70%
- більше 8 років = 100%
- чорнобильцям 1- 3 категорії = 100 %

Пільгові категорії яким Т/Н оплачуєте у розмірі 100%	підстава
Чорнобильці 1-3 категорії	посвідчення
Особи, які здійснюють догляд за дитиною чорнобильцем	посвідчення
Ветеранам війни, постраждалі учасники Революції Гідності та члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, члени сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України	посвідчення
Особи віднесені до жертв нацистських переслідувань	посвідчення
Донори	Довідка

Страховий стаж

- У розмірі 50 % відсотків незалежно від страхового стажу оплачуйте, зокрема Е-лікарняні працівникам які перебувають на самоізоляції через COVID-19. А медичним працівникам за аналогічних умов 100 % незалежно від страхового стажу;
- Е-лікарняні по тимчасовій непрацездатності у тому числі за період самоізоляції через COVID-19 оплачуйте з шостого дня за рахунок ФСС і при цьому перші п'ять днів оплачувати за рахунок роботодавця (ч. 2 ст. 22 Закону № 1105)
- Допомогу по вагітності та пологах маєте надавати за рахунок ФСС з першого дня такої відпустки у розмірі 100 % незалежно страхового стажу працівниці (ст. 26 Закону № 1105).

Ключові зміни до Закону № 1105

До лікарняного по тимчасовій непрацездатності маєте застосувати страховий стаж працівника.

Визначайте його за допомогою довідки:

- ОК-5;
- ОК-7
- Додаток № 9.

Виплату по Е-лікарняному обмежуйте мінзарплатою, якщо

ч. 4 ст. 12 Закону № 1105

Застрахована особа, яка протягом дванадцяти місяців перед настанням страхового випадку має страховий стаж менше шести місяців, а саме:

- 1) допомогу по тимчасовій непрацездатності - виходячи з нарахованої заробітної плати (доходу), з якої сплачуються страхові внески, але не більше за розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку;
- 2) допомога по вагітності та пологах - виходячи з нарахованої заробітної плати (доходу), з якої сплачуються страхові внески, але не більше за розмір допомоги, обчислений із двократного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку.

Ключові зміни до Закону № 1105

Стаття 27 та 28 визначали умови надання та розмір допомоги на поховання, наразі це ст. 20 та 21

ПФУ з 01.01.2023 встановив розмір допомоги на поховання застрахованої особи або особи, яка перебувала на її утриманні– 4100 грн.

Постанова Правління ПФУ від 26.12.2022 р. № 29-1 «Про встановлення розміру допомоги на поховання»

Ключові зміни до Закону № 1105

Стаття 20. Право на допомогу на поховання

1. Допомога на поховання надається у разі смерті застрахованої особи або членів сім'ї, які перебували на її утриманні:

1) дружини (чоловіка);

2) дітей, братів, сестер та онуків, які не досягли 18 років або старших цього віку, якщо вони стали особами з інвалідністю до 18 років (братів, сестер та онуків - за умови, що вони не мають працездатних батьків), а здобувачів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти із числа осіб, зазначених у цьому пункті, які навчалися за денною формою здобуття освіти, - до 23 років;

3) батька, матері;

Ключові зміни до Закону № 1105

Стаття 20. Право на допомогу на поховання

4) діда, баби за прямою лінією спорідненості.

2. До членів сім'ї, які вважаються такими, що були на утриманні померлого, відносяться особи, якщо вони: були на повному його утриманні; одержували від померлого допомогу, що була для них постійним і основним джерелом засобів до існування. Не вважаються такими, що перебували на утриманні застрахованої особи, члени сім'ї, які мали самостійні джерела засобів до існування (одержували заробітну плату, пенсію тощо).

3. Допомога надається застрахованій особі, члену її сім'ї або іншим юридичним чи фізичним особам, які здійснили поховання.

Умови оплати лікарняних сумісникам

ст. 30 чинного закону передбачає що лікарняний оплачується за основним місцем роботи та за сумісництвом

ст. 22 нової редакції закону передбачає, що допомога по тимчасовій непрацездатності та/або по вагітності та пологах надається за основним місцем роботи (діяльності) або за місцем роботи за сумісництвом

Фактично сумісників позбавили виплати по лікарняним, при цьому податки та ЄСВ з заробітної плати сумісника ніхто не відміняв.

Нові стоки які визначає Закон № 1105

Ст. 32 старої редакції закону передбачала що лікарняний як по тимчасовій непрацездатності так і по вагітності роботодавець мав розглядати 10 днів.

Ст. 24 нової редакції передбачає що лікарняний по ТВП родотодавець має розглянути за 10 днів, а лікарняний по вагітності тільки за 3.

Мається на увазі лікарняний який набув статусу «Готовий до сплати».

Документи на призначення допомоги на поховання роботодавець має розглянути за 1 день.

Нові стоки які визначає Закон № 1105

Ч. 5 ст. 32 старої редакції закону передбачала , що звернутись за призначенням виплати має надійти не пізніше ніж за 12 місяців.

Ч. 5 ст. 24 нової редакції дає на таке звернення тільки 6 місяців..

Мається на увазі не те коли роботодавець звернувся до ПФУ а те коли працівник подав лікарняний роботодавцю.

Нові стоки які визначає Закон № 1105

Стаття 34 старої редакції визначала порядок фінансування лікарняних за заявою-розрахунком.

А саме ФСС мав профінансувати заяву розрахунок за 10 днів.

ЧВ новій редакції порядок фінансування визначає ст. 26.

ПФУ обіцяє здійснювати фінансування заяв-розрахунків тільки за 3 дні

Сподіваємось що ПФУ виконуватиме свої обіцянки

Як обчислити виплату по Е-лікарняному

Допомога по тимчасовій непрацездатності та по вагітності та пологах розраховуються в спосіб визначений

Постановою КМУ від 26.09.2001р. №1266
КМУ 2 грудня 2022 р. Прийняв постанову
№1350 яка зокрема вносить зміни до
Постанови № 1266.

Зміни вступили в силу з 01.01.2023 року

Як обчислити виплату по Е-лікарняному

Порядок № 1266

Аби обчислити виплату по Е-лікарняному:

- визначте середньоденний заробіток (п. 3, 5, 25, 26, 27, 28, 31 Порядку № 1266);
- застосуйте до середньоденного відповідний відсоток страхового стажу (ст. 17 Закону № 1105);
- якщо є підстави обмежте середньоденний однією або двома мінімальними заробітними платами (ст. 12 Закону № 1105);
- помножте середньоденний на дні лікарняного що підлягають оплаті (п. 2 Порядку № 1266).

Як обчислити середньоденний

Порядок № 1266

Середньоденний обчислите якщо суму фактичного заробітку працівника, за відповідний розрахунковий період розділите на кількість календарних днів такого періоду із яких виключили дні/місяці які працівник не був на роботі через поважні причини

Які бувають поважні причини

п. 3 Порядок № 1266

1. тимчасова непрацездатність;
2. відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами;
3. відпустка по догляду за дитиною до досягнення нею 3-х річного віку;
4. відпустка по догляду за дитиною до досягнення нею 6-ти річного віку (за медичним висновком);
5. відпустка без збереження заробітної плати.
6. призупинення дії трудового договору у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України

Місяці розрахункового періоду (з першого до першого числа), в яких застрахована особа не працювала з поважних причин, виключаються з розрахункового періоду.

Коли та кому не оплачувати Е-лікарняний

Лікарняні українським працівникам, з якими через війну призупинили трудовий договір, заплатить росія.

Оскільки в період призупинення дії трудового договору з припиненням виплати заробітної плати факт втрати заробітку через хворобу або травму відсутній, це тягне за собою також припинення права на компенсацію втраченого заробітку через тимчасову непрацездатність за рахунок роботодавця та за рахунок коштів Фонду соціального страхування України

(важливе виключення – виплати по вагітності та пологах: декретні допомоги ФСС профінансує незалежно від призупинення дії договору).

Коли та кому не оплачувати Е-лікарняний

Допомога по тимчасовій непрацездатності не надається:

- у разі одержання застрахованою особою травм або її захворювання при вчиненні нею кримінального правопорушення;
- у разі навмисного заподіяння шкоди своєму здоров'ю з метою ухилення від роботи чи інших обов'язків або симуляції хвороби;
- за час перебування під арештом і за час проведення судово-медичної експертизи;
- за час примусового лікування, призначеного за постановою суду;
- у разі тимчасової непрацездатності у зв'язку із захворюванням або травмою, що сталися внаслідок алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння або дій, пов'язаних з таким сп'янінням;
- за період перебування застрахованої особи у відпустці без збереження заробітної плати, творчій відпустці, додатковій відпустці у зв'язку з навчанням.

Приклади обчислення лікарняного

Ситуація (1)

Оплата лікарняного працівнику зі страховим стажем менше 3 років

Працівник на своє перше місце роботи влаштувався 01.11.2022. За кожен повний місяць роботи він отримав по 6700 грн. 05.01.2023 він пішов на лікарняний по тимчасовій непрацездатності на 12к.дн. Як обчислити е-лікарняний?

Приклади обчислень (1)

Аби обчислити такий е-лікарняний, визначте середньоденний заробіток із фактичної зарплати за листопад – грудень 2022 р. (61 к. дн.) з урахуванням страхового стажу та середньоденний з мінзарплати і порівняйте їх:

- $(6700 \text{ грн} \times 2) \div 61 \text{ к. дн} \times 50\% = 109,83 \text{ грн};$
- $6700 \text{ грн} \div 30,44 \text{ к. дн.} = 220,11 \text{ грн};$
- $109,83 \text{ грн} < 220,11 \text{ грн}.$

Середньоденний заробіток, який визначили із мінзарплати, більший за середньоденний із фактичного заробітку. Тому обчисліть е-лікарняний із фактичного середньоденного заробітку, який менший. Розмір е-лікарняного становитиме за рахунок:

- роботодавця — $549,15 \text{ грн} (109,83 \text{ грн} \times 5 \text{ к. дн.}).$
- ПФУ — $768,81 \text{ грн} (109,83 \text{ грн} \times 7 \text{ к. дн.}).$

Загальний розмір лікарняного склав = $1\,317,96 \text{ грн} (109,83 \text{ грн} \times 12 \text{ к. дн.}).$

Ситуація (2)

ч. 4 ст. 12 Закону № 1105

Чи застосовувати обмеження мінзарплатою якщо трудові відносини не розривались

*Працівник тривалий час перебуває у трудових відносинах з роботодавцем. 04.01.2023 у нього почався лікарняний по тимчасовій непрацездатності. При цьому за період з 01.01 2022 по 31.12.2022 він більше аніж на 6 місяців не працював без поважних причин. Таким чином за останні 12 місяців перед лікарняним він має страховий **страховий стаж менше 6-ти місяців, тож лікарняний маєте обмежити розміром мінзарплати.***

Поради до ситуації (2)

ч. 4 ст. 12 Закону № 1105

- *Пам'ятайте, що коли визначаєте страховий стаж маєте врахувати не тільки страховий стаж який працівник набув працюючи на вашому підприємстві, а також і на попередніх місцях роботи, або коли отримував допомогу по безробіттю чи пенсію по інвалідності. Тобто, якщо за останні 12 місяців перед страховим випадком працівник набув 6 або більше місяців страхового стажу е-лікарняні розміром мінзарплати не обмежуйте.*
- *Визначити розмір страхового стажу працівника, зокрема за останні 12 місяців зможете за допомогою довідки з ПФУ за формою ОК-5, ОК-7 або Додаток 9. При цьому враховуйте, що в довідка за формою ОК-5, ОК-7 які роботодавець/страхувальник самостійно замовив та отримав через особистий електронний кабінет ПФУ, не відображається період роботи працівника на попередніх місцях роботи. Натомість у Додатку 9 зазначається страховий стаж працівника який він набув за всіма місяцями роботи.*

Ситуація (3)

ч. 4 ст. 19 Закону № 1105

Оплата е-лікарняного працівнику із загальним страховим стажем більше 8 років

Працівник влаштувався на роботу 01.09.2022 з посадовим окладом 8500 грн. 05.01.2023 йому відкрили е-лікарняний на 12 к. дн. При цьому страховий стаж працівника за останні 12 місяців менший за 6 місяців, проте його загальний страховий стаж більший за 8 років. Як обчислити е-лікарняний?

Оплачують е-лікарняний у розмірі 100%, однак застосуйте обмеження мінзарплатою. Аби обчислити такий е-лікарняний, визначте середньоденний заробіток із фактичної зарплати вересень – грудень 2022р. (122 к. дн.) з урахуванням страхового стажу та середньоденний з мінзарплати і порівняйте їх.

Приклад обчислення (3)

ч. 4 ст. 12 Закону № 1105

- $(8500 \text{ грн} \times 4) \div 122 \text{ к. дн.} \times 100\% = 278,69 \text{ грн};$
- $6700 \text{ грн} \div 30,44 \text{ к. дн.} = 220,11 \text{ грн};$
- $220,11 \text{ грн} < 278,69 \text{ грн}.$

Оскільки середньоденний із фактичної зарплати більший, обмежте лікарняний середньоденним заробітком з мінзарплати. Отже, розмір лікарняного становитиме за рахунок:

- *роботодавця — 1 100,55 грн ($220,11 \text{ грн} \times 5 \text{ к. дн.}$).*
- *ПФУ — 1 540,77 грн ($220,11 \text{ грн} \times 7 \text{ к. дн.}$).*

Всього розмір лікарняних склав 2641,32 грн ($220,11 \text{ грн} \times 12 \text{ к. дн.}$).

Ситуація (4)

ч. 2 ст. 19 Закону № 1105

Обчислення е-лікарняного по вагітності та пологах у розмірі який не менший за розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку (ч.2 ст.19 Закону № 1105).

Працівниця перебуває у трудових відносинах з роботодавцем більше року і увесь час працює на мінімальну зарплату. З 9 січня 2023 року у неї лікарняний по вагітності та пологах на 126 к.дн.

Розрахунковий період для обчислення такого лікарняного це період з 01.01.2022р. по 31.12.2022р. при цьому за період з 01.01.2022-30.09.2022 мінзарплата становила 6500,00 грн. з жовтня 2022р. 6700,00 грн. на місяць. Розрахунковий період з 01.01.2022-31.12.2022р. Враховуючи, що за вказаний час працівниця не була відсутня на роботі через поважні причини, беремо у розрахунок всі 365 днів, лікарняний слід обчислити в декілька етапів:

Приклади обчислень (4)

ч. 2 ст. 19 Закону № 1105

- $(6500,00 \text{ грн.} \times 9 + 6700,00 \text{ грн.} \times 3) \div 365 = 215,34 \text{ грн.}$
- $6700,00 \text{ грн.} \div 30,44 = 220,11 \text{ грн.}$
- $215,34 \text{ грн.} < 220,11 \text{ грн.}$

Отже, середньоденний заробіток обчислений з фактичного заробітку менший за середньоденний обчислений з мінзарплати встановленої на момент настання страхового випадку. Відтак допомога по вагітності та пологах складає:

$220,11 \text{ грн.} \times 126 = 27\,733,86 \text{ грн.}$

При цьому лікарняний по вагітності та пологах повністю оплачується за рахунок ПФУ тобто всю цю суму маєте вказати у Заяві-розрахунку.

Ситуація (5)

ч. 4. ст. 12, ч. 2 ст. 19 Закону № 1105

Обмеження допомоги по вагітності та пологах працівниці зі страховим стажем менше 6 місяців

Жінка влаштувалась на роботу 06.09.2022 і за кожен повний місяць роботи отримувала заробітну плату у розмірі 16 000 грн. 09.01.2023 працівниці сформували е-лікарняний по вагітності та пологах на 126 к. дн. При цьому за останній рік вона не мала 6 місяців страхового стажу. Як оплатити е-лікарняний?

Приклади обчислень (5)

ч. 2 ст. 26 Закону № 1105

Аби оплатити е-лікарняний, розрахуйте середньоденний з фактичного заробітку за жовтень - грудень 2022р. (92 к. дн.), а також середньоденний з мінзарплати, подвійної мінзарплати та порівняйте їх:

- $16\ 000 \text{ грн} \times 3 \div 92 \text{ к. дн.} = 521,74 \text{ грн};$
- $6700 \text{ грн} \div 30,44 \text{ к. дн.} = 220,11 \text{ грн.}$
- $6700 \text{ грн} \times 2 \div 30,44 \text{ к. дн.} = 440,21 \text{ грн.}$
- $220,11 \text{ грн} < 440,21 \text{ грн} < 521,74 \text{ грн.}$

Оскільки, середньоденний із фактичної зарплати працівниці більший за середньоденний із подвійної мінзарплати, слід обмежити допомогу середньоденним заробітком з подвійної мінзарплати. Отже, розмір допомоги по вагітності та пологах з першого дня за рахунок ПФУ становить 55 466,46 грн ($440,21 \text{ грн} \times 126 \text{ к. дн.}$).

Заява розрахунок

ПФУ ще не затвердив власного порядку фінансування заяв-розрахунків, тож вирішив поки користуватись «Порядком фінансування страхувальників для надання матеріального забезпечення застрахованим особам у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та окремих виплат потерпілим на виробництві за рахунок коштів Фонду соціального страхування України» від 19.07.2018 № 12 (далі - Порядок № 12).

А саме ПФУ постановою від 21.12.2022 № 28-3 визначив особливості застосування Порядку № 12

Заява розрахунок

- *Подавати заяви-розрахунки необхідно до ПФУ через особистий кабінет страхувальника на веб порталі електронних послуг.*
- *Щоб сформувати заяву-розрахунок в електронному вигляді, користувачу-страхувальнику потрібно мати доступ до інтернету та кваліфікований електронний підпис (КЕП).*
- *Роботодавці, які з певних причин не можуть скористатись електронним кабінетом на веб-порталі електронних послуг ПФУ, мають можливість скласти заяву-розрахунок в паперовій формі та подати її до будь-якого сервісного центру головних управлінь ПФУ в областях та м. Києві.*
- ***Щоб подати заяв-розрахунків в електронному вигляді НЕ ПОТРІБНО укладати з ПФУ окремий договір***

Формуємо заяву-розрахунок

Крок 1. Зайдіть на вебпортал електронних послуг ПФУ. Натисніть кнопку “Вхід”, ідентифікуйте себе як юридичну особу, підтвердіть вхід за допомогою КЕП та пароллю до нього і натисніть кнопку “Увійти”.

Крок 2. В особистому кабінеті страхувальника (у меню зліва) зайдіть у розділ “Заяви-розрахунки” та оберіть кнопку “Створити нову”.

На екрані з’явиться форма заяви-розрахунку, в якій потрібно додати інформацію в зазначені поля. Деякі з них, як-то наприклад, “Код за ЄДРПОУ страхувальника”, система заповнює автоматично.

Якщо пропустити рядок, який є обов’язковим для заповнення, програма позначить поле червоним кольором.

Важливо! При заповненні заяви-розрахунку не слід використовувати певні символи, наприклад лапки, які часто зустрічаються в назвах підприємств. Про використання некоректних знаків програма повідомить написом **“Поле містить заборонені символи”** та позначить рядок червоним кольором.

У рядках “Дата початку періоду, за який включати ЛН (З)” та “Дата закінчення періоду, за який включати ЛН (ПО)” потрібно зазначити той період (з–по), за який до заяви-розрахунку мають потрапити лікарняні (“Готові до сплати”).

Важливо! Система сама обере у визначеному календарному проміжку (з – по) листки непрацездатності зі статусом “Готові до сплати”.

Після заповнення усіх необхідних рядків натисніть кнопку “Продовжити”.

Формуємо заяву-розрахунок

Крок 3. Після підвантаження системою готових до сплати листків непрацездатності, на екрані з'являються два додаткових поля: “Додаток про тимчасову непрацездатність” та “Додаток про тимчасову непрацездатність внаслідок нещасного випадку або профзахворювання”, у яких відображені дані лікарняних кожного працівника, що відповідають страховому випадку. У Додатки потрапляють лише ті лікарняні, виплати/частину виплат за якими відшкодовує ПФУ.

Зверніть увагу! Максимальна кількість листків непрацездатності в одній заяві-розрахунку становить 200 одиниць.

Формуємо заяву-розрахунок

Крок 4. Щоб внести необхідну інформацію по конкретній людині, необхідно натиснути на “олівець” (піктограма) у полі з прізвищем людини. В додатковому вікні, яке відкривається, деякі рядки будуть заповнені автоматично, а деякі потрібно заповнити вручну. Зокрема, автоматично підтягується інформація про страховий стаж людини (загальний) та про стаж за останні 12 місяців.

У разі потреби змінити дані про страховий стаж (зокрема, коли не враховано інформацію про стаж, набутий після звітного кварталу), то це можна зробити вручну. Необхідно внести інформацію в усі поля, позначені зірочкою: “*”.

Аналогічно опрацюйте всі листки непрацездатності, включені до заяви-розрахунку, які будете надсилати до ПФУ.

Коли обов’язкові поля буде заповнено, натисніть кнопку “Зберегти”. Після цього до заяви-розрахунку ще можна вносити зміни.

Формуємо заяву-розрахунок

Крок 5. Якщо заява-розрахунок оформлена в повній мірі по всіх обраних лікарняних листках, для подальшої роботи оберіть опцію “Сформувати заяву-розрахунок”. Документ відкриється у новому вікні. Його можна завантажити та роздрукувати. Підпишіть заяву-розрахунок та відправте до Фонду.

Важливо! Після відправки до ПФУ редагування заяви-розрахунку неможливе, тож перед відправкою перевірте сформований документ!

Формуємо заяву-розрахунок

*Успішність ваших дій по подачі заяви-розрахунку засвідчить повідомлення **“Заява розрахунок. Запис збережено та відправлено на розгляд до ПФУ”**.*

*Для коректного завершення роботи із заявою-розрахунком натисніть **«Ок»**.*

Перевірити статус лікарняного (“прийнято”, “не прийнято”, “в опрацюванні”) можна в розділі “Заява-розрахунок”, опція “Пошук”.

Заява розрахунок

Постанова правління фонду № 12 від 19.07.2018р. Про затвердження Порядку фінансування страхувальників для надання матеріального забезпечення застрахованим особам у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та окремих виплат потерпілим на виробництві за рахунок коштів Фонду соціального страхування України ДІЄ З 01.10.2018р.

Додаток 1
до Порядку фінансування страхувальників для надання матеріального забезпечення застрахованим особам у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та окремих виплат потерпілим на виробництві за рахунок коштів Фонду соціального страхування України

ЗАЯВА-РОЗРАХУНОК

Просимо здійснити фінансування для надання матеріального забезпечення застрахованим особам, страхових виплат потерпілим на виробництві, відшкодування вартості поховання потерпілого та пов'язаних з цим ритуальних послуг за рахунок коштів Фонду.

Повідомляємо наші реквізити:

Найменування страхувальника (прізвище, ім'я, по батькові для фізичних осіб)

Місцезнаходження (місце проживання для фізичних осіб)

Телефон

Код за ЄДРПОУ (реєстраційний номер облікової картки платника податків - для фізичних осіб або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті)

Окремий поточний рахунок у банку або окремий рахунок у відповідному органі Державного казначейства України

(назва банку або органу Державного казначейства)

(номер рахунку, відкритого відповідно до пункту другого статті 34 Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування")

МФО

№ з/п	Вид матеріального забезпечення та виплат потерпілим на виробництві	Кількість днів для п.1, 2, 2.1, 4, 5 Кількість осіб для п.3, 6	Сума (в гривнях з копійками)	Примітка
1	2	3	4	
1	Допомога по тимчасовій непрацездатності			☐ Додаток 1.1
1.1	У тому числі виплата за пільгами постраждалим внаслідок ЧАЕС			
2	Допомога по вагітності та пологах			☐ Додаток 1.1
2.1	У тому числі виплата за пільгами постраждалим внаслідок ЧАЕС			
3	Допомога на поховання			☐ Додаток 1.2
4	Допомога по тимчасовій непрацездатності внаслідок нещасного випадку або профзахворювання			☐ Додаток 1.3
5	Виплата у разі переведення потерпілого на легшу, нижчеоплачувану роботу			☐ Додаток 1.4
6	Відшкодування вартості поховання потерпілого та пов'язаних з цим ритуальних послуг			☐ Додаток 1.5
7	ВСЬОГО	X		

Додатки 1.1 – 1.5 заповнюються тільки для тих видів виплат, на які заповнюються кошти.

Керівник установи (підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Головний бухгалтер (підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

МП (за наявності) Дата складання заяви-розрахунку

Заява розрахунок

Додаток 1.1

I. Матеріальне забезпечення

№ з/п	Прізвище	Ім'я	По батькові	№ страхового свідоцтва (ідентифікаційний номер) або серія та номер паспорта	Основне місце роботи – 1; сумісництво - 2; ФОП – 3; ЦПХ-4	Дані листка непрацездатності			Причина непрацездатності *	Період непрацездатності		Кількість днів, що підлягають оплаті		Сума (в гривнях з копійками)		В тому числі за пільгою постраждалим на ЧАЕС за рахунок коштів Фонду		Номер посвідчення (ЧАЕС)	Дата направлення на МСЕК (за назвності)	Страховий стаж (в повних місяцях)	
						серія	Номер	Первинний (1) продовження (2)		З (Дата)	До (Дата)	Всього	У т. ч. за рахунок коштів Фонду	Всього	У т. ч. за рахунок коштів Фонду	Дні	Сума (в гривнях з копійками.)			Загальний	За останні 12 місяців
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

Відповідальна особа (посада)

(підпис)

(ПІБ)

Контактний номер телефону _____

Додаток № 1.1. до Порядку № 12

Подається для отримання коштів на виплату допомоги по тимчасовій непрацездатності та вагітності та пологів

Заява розрахунок

Додаток № 1.1. до Порядку № 12 Заповнення стовпчиків з 1 по 6

№ з/п	Прізвище	Ім'я	По батькові	№ страхового свідоцтва (ідентифікаційний номер) або серія та номер паспорта	Основне місце роботи – 1; сумісництво -2; ФОП – 3; ЦПХ-4
1	2	3	4	5	6

Заява розрахунок

Додаток № 1.1. до Порядку № 12 Заповнення стовпчиків з 7 по 9

Дані листка
непрацездатності

серія	Номер	Первинний (1) продовження (2)
7	8	9
X		

Відкриті сервіси
Порталу

Пенсійний калькулятор

Доброго дня,
ПОСТЕРНАК МИКОЛА МИКОЛАЙОВИЧ

Головна / Звернення

Дистанційне інформування

Моя заробітна плата	Номер ЛН	Дата відкриття	Дата закриття	Статус ЛН	ПІБ ЗО
Мій страховий стаж	123456-0123456789-1	04.10.2021	12.10.2021	Готово до сплати	Іванов Іван Іванович
Моя пенсія	Номер ЛН	123456-0123456789-1			
Міє звернення	Дата відкриття	04.10.2021			
Міє документи	Дата закриття	12.10.2021			
Міє повідомлення	Статус ЛН	Готово до сплати			
Електронна трудова книжка	РНОКПП ЗО	0123456789			
Тимчасова втрата працездатності	ПІБ ЗО	Іванов Іван Іванович			
Міє листки непрацездатності	Категорія медичного висновку	Захворювання або травма загального характеру			
Комунікації з ПФУ	Код за ЄДРПОУ медичного закладу	12345678			
Запит на отримання електронних документів	Найменування медичного закладу	Комунальне підприємство «Лікарня мрії»			
Анкета для зміни даних в Реєстрі застрах. осіб	Джерело	МОЗ			

Відправити до ПФУ

Заява розрахунок

Додаток № 1.1. до Порядку № 12 Заповнення стовпчика 10

Код Т/Н	Причина непрацездатності
1	тимчасова непрацездатність
2	вагітність та пологи
3	Догляд за хворою дитиною
4	Догляд за здоровою дитиною
5	Догляд за хворим членом сім'ї
6	Карантин
7	Протезування
8	переведення на легшу, роботу
9	Реабілітація
10	Обсервація через COVID-19

Причина непрацездатності *

10

Відкриті сервіси Веб-порталу | Пенсійний калькулятор | Доброго дня, ПОСТЕРНАК МИКОЛА МИКОЛАЙОВИЧ | Вихід

Головна / Звернення | Дистанційне інформування

Моя заробітна плата	Номер ЛН	Дата відкриття	Дата закриття	Статус ЛН	ПІБ ЗО
Мій страховий стаж	123456-0123456789-1	04.10.2021	12.10.2021	Готово до сплати	Іванов Іван Іванович
Моя пенсія	Номер ЛН	123456-0123456789-1			
Міє звернення 6	Дата відкриття	04.10.2021			
Міє документи	Дата закриття	12.10.2021			
Міє повідомлення	Статус	Готово до сплати			
Електронна трудова книжка	РНОКПП ЗО	0123456789			
Тимчасова втрата працездатності	ПІБ ЗО	Іванов Іван Іванович			
Міє листки непрацездатності	Категорія медичного висновку	Захворювання або травма загального характеру			
Комунікації з ПФУ	Код за ЄДРПОУ медичного закладу	12345678			
Запит на отримання електронних документів	Найменування медичного закладу	Комунальне підприємство «Лікарня мрії»			
Анкета для зміни даних в Реєстрі застрах. осіб	Джерело	МОЗ			

Відправити до ПФУ

Заява розрахунок

Додаток № 1.1. до Порядку № 12 Заповнення стовпчиків 11 та 12

Період непрацездат ності	
З (Дата)	До (Дата)
11	12

Скріншот веб-порталу Пенсійного управління України. У верхній частині видно меню: «Відкриті сайти», «Пенсійний калькулятор», «Доброго дня, ПОСТЕРНАК МИКОЛА МИКОЛАЙОВИЧ», «Вихід». Лінійка навігації містить «Головна / Звернення» та «Дистанційне оформлення».

Лінійка меню зліва:

- Моя заробітна плата
- Мій страховий стаж
- Моя пенсія
- Міє звернення (6)
- Міє документи
- Міє повідомлення
- Електронна трудова книжка
- Тимчасова втрата працездатності
- Міє листки непрацездатності

Категорія «Міє звернення» розкрито, показуючи наступні дані:

Номер ЛН	Дата відкриття	Дата закриття	Статус ЛН	ПІБ ЗО
123456-0123456789-1	04.10.2021	12.10.2021	Готово до сплати	Іванов Іван Іванович
Номер ЛН				123456-0123456789-1
Дата відкриття				04.10.2021
Дата закриття				12.10.2021
Статус ЛН				Готово до сплати
РНОКПП ЗО				0123456789
ПІБ ЗО				Іванов Іван Іванович
Категорія медичного висновку				Захворювання або травма загального характеру
Код за ЄДРПОУ медичного закладу				12345678
Найменування медичного закладу				Комунальне підприємство «Лікарня мрії»
Джерело				МОЗ

Нижче розкрито розділ «Комунікації з ПФУ»:

- Запит на отримання електронних документів
- Анкета для зміни даних в Реєстрі застрах. осіб

Кнопка: «Відправити до ПФУ»

Заява розрахунок

Додаток № 1.1. до Порядку № 12 Заповнення стовпчиків з 13 по 20

Кількість днів, що підлягають оплаті		Сума (в гривнях з копійками)		В тому числі за пільгою постраждалим на ЧАЕС за рахунок коштів Фонду		Номер посвідчення (ЧАЕС)	Дата направлення на МСЕК (за наявності)
Всього	У т. ч. за рахунок коштів Фонду	Всього	У т. ч. за рахунок коштів Фонду	Дні	Сума (в гривнях з копійками.)		
13	14	15	16	17	18	19	20

Заява розрахунок

Додаток № 1.1. до Порядку № 12 Заповнення стовпчиків 21 та 22

Страховий стаж (в повних місяцях)		до 28.02.2001	Нормативно-правові акти до набрання чинності Законом № 2240	Трудова книжка
		з 28.02.2001 по 31.12.2010	Закон № 2240	
Загальний	За останні 12 місяців	з 01.01.2011 по 13.12.2013	Зміни до Закону № 2240 внесені законом про ЄСВ	Довідка ОК - 5 ОК - 7
		з 14.12.2013 по 31.12.2014	Зміни до Закону № 2240 внесені законом 691-VII від 19.11.2013	Додаток 9
		з 01.01.2015 з 01.01.2016	Закон № 1105 До стажу включаються періоди за які сплачувався ЄСВ	
21	22			

У цих стовпчиках вкажіть кількість повних місяців, тобто якщо у працівника більше 8 років стажу у стовпчику 21 вкажіть 96

Повідомлення про виплату

Додаток 2

до Порядку фінансування страхувальників для надання матеріального забезпечення застрахованим особам у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та окремих виплат потерпілим на виробництві за рахунок коштів Фонду соціального страхування України

Повідомлення про виплату коштів застрахованим особам

Найменування страхувальника (прізвище, ім'я, по батькові для фізичних осіб)

Місцезнаходження (місце проживання для фізичних осіб) _____

Телефон _____

Код за ЄДРПОУ (реєстраційний номер облікової картки платника податків - для фізичних осіб або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки податків та офіційно повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті) _____

№з/п	Прізвище	Ім'я	По батькові	№ страхового свідоцтва (ідентифікаційний номер)	Дані листка непрацездатності		Дата виплати коштів застрахованій особі	Сума за рахунок коштів Фонду (в гривнях з копійками)
					Серія	Номер		

Керівник установи (підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

Головний бухгалтер (підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

МП (за наявності) Дата

Додаток № 2. до Порядку № 12

**Повідомлення про виплату коштів застрахованим особам
Подається до Фонду протягом місяці з дня надходження коштів**

За що штрафував ФСС і оштрафує ПФУ

ч. 5 ч. 6 ст. 8 Закону № 1105

- ❖ ПФУ оштрафує якщо використали його кошти не за цільовим призначенням;
- ❖ Не своєчасно повернули ПФУ КОШТИ.

Штраф на посадову особу

Кодекс України про адміністративні правопорушення

Стаття 165⁵. Порушення законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

Порушення посадовими особами підприємств, установ, організацій, фізичними особами, які використовують найману працю, порядку використання коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування, несвоєчасне або неповне їх повернення, несвоєчасне подання або неподання встановленої звітності, подання недостовірної звітності щодо використання страхових коштів, - тягнуть за собою накладення штрафу від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Тобто від 136 - 255 грн. (ст. 165⁵ КУпАП)

Штраф на посадову особу

Кодекс України про адміністративні правопорушення

Стаття 165⁵

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з правопорушень, зазначених у частині першій цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Тобто від 170 - 340 грн. (ст. 165⁵ КУпАП).

При цьому якщо посадова особа не сплатить штраф у 15-ти денний строк ПФУ подасть постанову про накладення адмін штрафу до ДВС яка стягне штраф у подвійному розмірі

Розмір штрафу від ПФУ

ПФУ оштрафує якщо використали його кошти не за цільовим призначенням, а саме:

- ❖ Оплатили лікарняний який виданий не належним чином:
  - санкція: ПФУ стягне виплачені по лікарняному кошти та накладе штраф 50% від такої суми
- ❖ Не правильно визначили середньоденний і оплатили лікарняний у більшому розмірі:
  - санкція: ПФУ стягне суму переплати по лікарняному та накладе штраф 50% від такої суми

Розмір штрафу від ПФУ

ПФУ оштрафує якщо використали його кошти не за цільовим призначенням, а саме:

- ❖ Не правильно визначили страховий стаж працівника і оплатили лікарняний у більшому розмірі:
  - санкція: ПФУ стягне суму переплати по лікарняному та накладе штраф 50% від такої суми.
- ❖ Не дотримались максимальної та мінімальної суми виплати по лікарняному:
  - санкція: ПФУ стягне суму переплати по лікарняному та накладе штраф 50% від такої суми.

Розмір штрафу від ПФУ

ПФУ оштрафує якщо використали його кошти не за цільовим призначенням, а саме:

- ❖ Оплатили дні, що не підлягають оплаті, зокрема, порушення режиму, за власний рахунок, після МСЕК:
  - санкція: ПФУ стягне суму оплати за такі дні та накладе штраф 50% від такої суми.
- ❖ Оплатили страховий випадок що стався в наслідок алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння:
  - санкція: ПФУ стягне суму оплати по лікарняному та накладе штраф 50% від такої суми.

Запитання Та Відповіді

**ДЯКУЮ
ЗА
УВАГУ**

**Все буде
УКРАЇНА**